

KÁRPÁTI LAPOK

A turistaság, a honismeret és a természetvédelem terjesztésére
Kiadja a Magyarországi Kárpát Egyesület

Szerkesztő: Nagy Péter, peter.nagi@t-online.hu

Internet: <http://www.karpategyesulet.hu>

Postacím: 1244 Budapest, Pf.: 800.

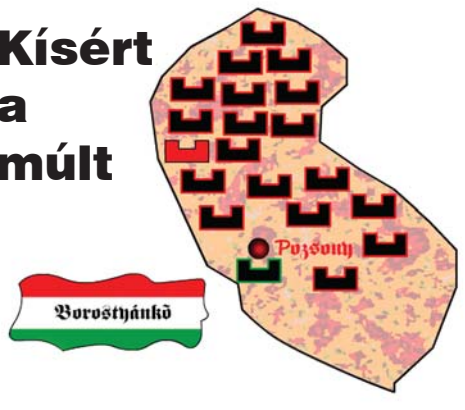
Bihar–Vigyázó gerinctúra

Vámos László barátunk helyszín és időpont választása remekül sikerült, mikor a Bihart választotta a hótalpas túrára. Két autóval, 9 fővel indultunk, s bár meggyötört minket a hótaposás és az utolsó napi esőzés, lélekben felfrissülve tértünk vissza a hétköznapok Magyarországaiba... (2. old.)

Behavazott fenyvesek a Paptüdője-nyeregben
(fotó: Orbán Imre)

Kísért a múlt

Borostyánkő vára Pozsony megyében van
(grafika: www.hvf-varak.hu)

Történelmi Magyarország várainak, vár-maradványainak bemutatására indítottunk egy új sorozatot. Természetesen azokról írunk, amerre valamelyik túránk során arra vitt az utunk. Orbán Imre társunkat – a sorozat elindítóját ismerve, az nem véletlen. Nyitó cikkünk, a Pozsonyhoz közeli Borostyánkő várát ismerteti. (7. old.)

Egyesületi hírek

Közeleg a civil szervezetek számára kötelező éves elszámolási időszak határideje. Pénzügyi beszámoló, közhasznúsági jelentés, egyesületi tevékenység, tisztségviselők újraválasztása stb. mind megannyi, – túratársak számára unalmas, de az egyesület működéséhez kötelezően előírt témákról kell a tagságnak döntést hoznia. A KEE már túl van az éves közgyűlésen, az MKE pedig az előkészületi fázisban van. (14. old.)

Téli sátras-hótalpas túra

Vége havat éreztünk a talpunk alatt, mikor 7 órás utazás után kitettük a lábunkat az autóból Biharfüreden! No, de ne fussunk így előre, mert Biharfüredre valahogy el kellett jutni.

Molnár Imre, Péntek Attila és Polgár Lajos bemutatják a hótalpazó eszközöket

„Lápi” barátunkat magunkhoz vettük Füzesabonyban, s máris a Hortobágyot szeltük át autóinkkal. A határ már „EU-s”, így könnyedén jutottunk át rajta. Nem gyötörték minket sem a határőrök, sem pedig a vámosok, ezért „emberi” időpontban tudtuk kezdeni a túrát. Az autókat Biharfüreden hagytuk az egyik szálloda parkolójában, s ott is találtuk őket épségben 5 nap múlva.

Kissé ködös, nyirkos időben kezdtük túránkat, s három órás hótalposás után a Pap-fürdője nevű nyeregben vertünk sátrat. Az ilyenkor szokásos teendők elvégzése után már-már alvóra fogtuk magunkat, mikor is motoros „hószánok” szántották a havat sátraink közelségében, s tépázták idegeinket. Másnap reggel a többiek azzal „vigasztaltak”, hogy mivel az Én sátram volt a szélen, biztos felfogtam volna a „rohamot”...

„Korán fekve s kelve, korán menve útra: Meglátsz mindent könnyen s nem kell járnod futva”.

Amint derengeni kezdett, kidugtam az orrom a sátorból, s azt hittem álmodom, ugyanis akkora köd volt. Úgyhogy vissza a hálózsákba, de azért csak világosodik, s amint a ködoszlopot áttörte az első napsugár a Sík-havas felől, „csodavilágra” ébredtünk. Összepakoltunk, reggeliztünk s megkezdtük utunkat a gerincre.

Gyalogosan vagy motorosan jobb a túra?

A „hószánok” nyomai a gerinc-re vezettek, s mi bőszen tapostuk a havat, s majd egy óra múlva értünk fel a Mező-havas 1627 méteres csúcsára. Az időjárás a kegyeibe fogadott minket, nap-sütéssel és remek panorámával ajándékozta meg a vándorokat. Az Istenek-havasát „megoldalztuk”, de a „homlokán” lévő sziklavilág megér egy külön napot. Úgy gondolom, egy nyári túra alkalmával veszélytelenül bejárható az Istenek-havasának sziklavilága.

A hullámzó gerincet követve előbb a Horgas-havast hagytuk magunk mögött, majd a Szamos-Bazár feletti gerincek hó

párkányait. A Sík-havas oldalában állítottuk fel sátrainkat, s a lemenő nap utolsó sugarainál szemléltük a Nagy-Bihar gerincét és a Gyalui-havasok hegyhátaait. Sátrazó helyünk közelében lévő fenyőket befedő hó különböző állatokat formázva készítették fényképezésre.

„...Ott elől a Mócok templomának orma:
Nem templom ugyan, de mégis olyan forma.
Szirtjein a játszi holdsugár, ha reszket
Szinte látni vélünk csillanó keresztet...”
(Hanzéros Géza)

Sátorban nehéz az ébredés, hát még télen. Külön metodikája van a sátorból történő ébredésnek, s aki Mályi Józsi tanácsait követi, még túl is „élheti” azt. Esély van ilyenkor fagyásos tüneteket „szinlelni”, s a hóból olvadt víznek sem igazi az íze, teát meg meg- unja az ember egy idő után. A Meleg-Szamos völgye felett gomolygó köd és az égen futó fekete felhők kissé nyomasztóvá tették a reggelt, s ez megtette a hatását Juhász Gábor és Molnár Imre túratársainkra! Körbe járó pálkás üvegek csörgése közepette indultunk a gerincnek.

Magunk mögött hagytuk a Tolvajkő és Órkövek szikláit, majd a Mikó-havas oldalában található esztenánál forrást találtunk. Mit ne mondjak! Össze sem lehet hasonlítani a hólevet a forrásvízzel. A gerincről korlátlan kilátásunk volt a Bocsásza sziklás oldalaira, a Kék-Magurára és a Pádis vidékére. A Néma-havas csúcsát elérve kéznyújtásnyira volt tőlünk a Vigyázó hegytömbje, s a Fehér-kövek kőerdeje is nagy benyomást tett ránk. Már a Havasköz esztenákkal tarkított havas rétéjére képzeltem a sátram, s lélekben készülődtem a gerincről történő ereszkedésre, mikor Stauróczy Tamás (ki túrasíval közlekedett az eső-kelő hótalpasok megett..) megszólalt. A GPS-e szerint nem jó helyen állunk, s rámutatott egy

A reggeli bemelegítés

Hótaposás a gyakorlatban

fenyvesvel benőtt gerincszakaszra, merre is menünk kéne! Szó, szót követett, majd „korrigáltunk” és úttalan utakon, a GPS iránymutatását követve bukdácsoltunk a fenyvesben. A Kis-havas déli oldalában állítottunk sátrat.

A sátor beosztás változatlan: Vámos-Polgár, „Lápi”-Kébel, Péntek-Molnár, Stauróczy-Juhász, Orbán magában leosztásban. Főzőcskézés, iszogatás és alvás következett. Éjjel „kicsit” fúj a szél, de kibírtuk.

„Ha együtt indultok: úgy menjeteK végig! Ne hagyD el társaid, akármI törtéNIK!”

Szűz hóban kapaszkodunk a Kis-havas oldalában, s a lavinaveszélyes helyeken áthaladva értünk a Havasköz nevű havasi rétre. Itt találkoztunk az Erdélyi barátainkkal, akik elénk jöttek a Vigyázó menedékháztól, hogy nyomot tapossanak nekünk. A Vigyázó és a Fehér-kövek közti nyeregben megpihentünk, s gyönyörködtünk a táj szépségeiben, valamint a magashegyeket betöltő csendben.

A Vigyázó körútját követve értünk a Vigyázó menedékházba, s foglaltunk szállást, majd elfogyasztottuk Erdélyi barátaink által készített fenséges vacsorát. Az estebe nyúló beszélgetés után aludni térünk, s bizony jól esett elgyötört testünknek az ágy,

a meleg szoba. Reggel könnyebben indultunk mint eddig, s elbúcsúztunk az erdélyiektől.

Meredek kapaszkodóval jutunk fel a közel 1700 méteres Vigyázó-nyeregbe. Kilátásunk korlátlan, főleg a Körösök völgye irányába. A Vigyázó csúcsát most kihagyjuk, s behavazott fenyvesben, szűz hóban ereszkedünk a Zerna völgye irányába. Kicsit féltünk ettől a szakasztól, mert a kalauz és térkép szerint ritkák a jelzések és télen nem járható az út. Talán ez a rész volt az egyik legkönnyebben járható szakasz a hat napos túránk során. Ahogy egyre lejjebb jutottunk a hó mennyisége is csökkent, s egy évszázados fenyő tövében megpihenve, már száraz fűvön nyújtózkodhattunk végig. Lecsatolva a hótalpakat és a túrasít délkörüli időben értünk a Dregán-vízátározóhoz. Ebédünket elfogyasztottuk és forrásvízzel felszerelve neki indultunk a Cserepes-patak völgyéneK, hogy aznapi szálláshelyünkre, a Cserepes-rétre jussunk.

A Cserepes-réten található erdészházban szálltunk meg, köszönhetően Vámos Laci és Péntek Attila román nyelvtudásának, és a favágók jóindulatának. Az egyik favágó még be is gyűjtött a kis sporheltbe, nehogy megfázunk. Öten feküdtek ágyba, Lajos egy matracot vett birtokba, hárman jobbnak láttuk, ha a padlót válasszuk. Jól jártunk, hogy az erdészházat választottunk szálláshelyünként, mivel egész éjjel szakadt az eső.

„Kerestük eleget a merre lehetett,
Ám hiába másztuk a sziklahegyeket,
Hiába kerestük, hátulról, - előlről, -
Tán az ördög is más malomban öröl...”

Reggel hatan indultunk az Ördögmalom-vízesés felkeresésére, s Hanzéros Géza versével ellentétben, nekünk sikerült megtalálnunk azt. A Vacogó- és Suttogó-forrás elhagyása után egy hídon átlépve kerestük az Ördögmalom patakon. Ösvényünk meredeken kapaszkodik a Boczásza oldalában, s a Melitskó zölljét elhagyva értünk a Vulkan páholyhoz. Sajnos felmászni lehetetlen volt a lejegesedés miatt. Két óras kapaszkodás után elértük az Ördögmalom-vízesést, amely még behavazva is felejthetetlen volt. Az egyik ágában zuhogott alá az Ördögmalom patak, másikkban jégoszloppá merevedve volt látható.

A már eddig is zuhogó esőben indultunk vissza a Cserepes erdészházhoz, társainkhoz, hogy utolsó kapaszkodóval a Kis-havas nyergén átmászva elérjük Biharfüredet.

Hosszú az út? Annál kedvesebb; Az eső meg: annál nedvesebb!

„...Mert hát a Biharnak legfőbb tartozéka
Hogy az ember ázzék rajta, mint a béka.”

Az eső nem akart csillapodni, de csapatunk egyre feljebb jut, s elérjük a Kis-havas nyergét. Itt a változatoság kedvéért köd és erős szél fogadott minket. Sebj, most már nem felfelé kell a havat taposni, innen levezet az utunk. A Csoda-forrást elérve már látni a szállodát és látni autóinkat is. Az időjárás tíz perces szünetet tartott az esőzést illetően, mi gyorsan átöltöztünk, s búcsút intettünk a Biharnak.

Hat nap alatt 60 kilométeren keresztül tapostuk a havat, másztuk a bérceket, kerestük és fedeztük fel a Bihar szépségeit. A túra szervezéséért és lebonyolításáért csak a köszönet hangján szólhatok Vámos Lászlónak.

A cikkben szereplő versek és „intelmek” Hanzéros Géza és Czárán Gyula írásaiból valók.

Lejegyezte: Orbán Imre, MKE

Fotózta: Mocsári László, KEM

A túra résztvevői: Juhász Gábor, Vámos László túravezető, Kébel Ádám, Molnár Imre, Péntek Attila, Polgár Lajos, Orbán Imre, Stauróczky Tamás és a fotós Mocsári „Lápi” László

Téltemető-túra

Szép országunkat érintő gazdasági megszorítások idején, magam részéről élveztem a rekord melegségű telet, különösen az emelkedett gázárak miatti fűtésszámla megspórolása okán. Az agyon szajkózott globális felmelegedés ellenére sem vágyakoztam a hidegebb égtájak irányába, nagyon jól túrázgtam itthon, a „langyos” télben.

A Kárpát Egyesület, Eger programfüzete szerint, a hivatalos tavasz dátumát követő szombaton, Téltemető túrán vettem részt. Gondoltam, a gyaloglás elnevezése amolyan költői szólam, – hiszen már februárban találkoztam rügyekkel, virágokkal a Bükk hegység melegebb oldalain –, ennek megfelelően, előző nap tavaszváró hangulatban készülődtem. A Fagyos Szentek viszont bemutaták, tudnak még valamit...

Szombat reggel zuhogó esőben mentem a vasútállomásra. Meg sem fordult a fejemben az, hogy kihagyom a kirándulást, legfeljebb egyedül járom végig a kijelölt útvonalat, s ennek szellemében megvettem a vonatjegyet. Az első öröm akkor ért, amikor kedves és rendíthetetlen túratársam, Szűcs Gábort meglátam az állomáson. Már vigyorogtam, amikor a túravezető Bónusz György belülről nyitotta ki számunkra a vonat ajtaját. Hiányoltam ugyan a szép túrázó lányainkat, akik bizonyára megrémültek a hideg, esőre fordult időjárástól, viszont egészen vidám lettem három új fiatal túratárs csatlakozásakor. Ezen a szomorúnak kinéző reggelen hatan indultunk az Őrkő irányába.

Mivel kevés az írásra való helyem, ezért az útvonalat nem részletezem. Bélapátfalván fél kilenckor kiszállva a vonatból, mindjárt a hegynek eredtünk. Ahogy ilyenkor lenni szokott, először esőben a Katonasiórokig, feljebb havasesőben, majd 750 m magasság körül havazásban kapaszkodtuk felfelé. Az Őrkő csúcsára fél tizenegyre értünk fel, ahol megtapasztaltuk a tél utolsó dühödő rohamát. A csúcsfotó elkészítése után, az Őrkő házba menekültünk. Itt kívül-belül melegedtünk, hiszen a kályha és a Gábor-napi itóka, együttesen érezte jótékony hatását.

Délután egy óra körül, még mindig szállingózó hóesésben indultunk Szarvaskőbe, de a faluhoz közeledve kitisztult az idő. Négy óra körül, az egeri buszra várakozva már a napsütötte tájban gyönyörködtünk.

A szombati téltemetés jól sikerült. Másnap, vasárnap már napos időben lehetett részünk és azóta is fokozatosan melegedik a levegő.

Nagy Péter, KEE

Hóvihar a 880 m magas Őrkő tetején

Az Őrkő ház körüli didergő hóvirágos mező

A Történelmi Magyarország Várai 1.

Borostyánkő vár (hrad Pajstún, Kis-Kárpátok)

A külső vár félköríves bástyája

a Bazini család szerezte meg, majd másfél évszázad múlva a Pálffy család kezére jut, akik a XIX. század második feléig birtokolták. Tőlük a Károlyiak vásárolták meg, de a vár már ekkor romos. A vár a török és kurucsatározásokon kívül esett, így a mai napig is épen állhatna, ha Napóleón katonái 1810-ben állati módon le nem rombolják. Azóta romosan őrzi a Kis-Kárpátok csöndjét...

Orbán Imre, MKE

Borostyánkő vára Pozsonytól nem messze található Pozsonyborostyánkő (Borinka) községtől, 50 perces sétával közelíthető meg.

Az erdőben haladó, időnként meredek úton megéri a várromokhoz való felkapaszkodás, mivel kis alapterületéhez képest tekintélyes romok találhatóak, és a kilátás is fenséges. A vár alaprajza egészében egy háromszöghöz hasonlít. Az alsóvár kapuján belépve, balra tartva végigmegyünk a felsővár falai előtt, majd a XVII. századi palota-épületen át jutunk a felsővárba.

Itt, a csúcson élvezhetjük a pompás panorámát és megpihenhetünk. A térség közepén megcsodálhatjuk a mély, boltozatos ciszternát. A belsővárból kifelé haladva elborzonghatunk a külsővár hatalmas, félköríves bástyájáról elénk táruló szédítő mélységre.

Borostyánkő eredete a XIV. század közepére nyúlik vissza, valószínűleg az elpusztult Stomfai (Stupava) vár pótlása céljából építették. Kezdetben egy osztrák család birtokolta, majd Zsigmond királyé lett 1349-ben, aki a pozsonyi ispán fennhatósága alá rendelte 1386-ban. 1442-ben

Több emeletnyi magas falak

Leszakadt oroszlánfejes pillér

Királyréttől sáron – vízen – barlangon át a villámsújtott várig

Ifjúsági szekciónk, 2007. február 18-án már égett a vágtyól, hogy újra útra kelhessen. Melindának és Bercinek ez olyannyira sikerült, hogy a meghirdetettnél egy órával előbb érkeztek gyülekező helyünkre, a Nyugati pályaudvarra. De a többiek sem késlekedtek sokáig, és vonatra szállás után nyugodtan utazva megreggeliztünk Kismarosig.

Menetre kész vidám csapatunk

volt a táj, szép házakat, lovakat, madarakat és egy őzet is láttunk. A Királyréti végállomás megsejmellettünk a mozdony rátolatását a visszafelé induló kocsikra, majd egy kis büfé-kitérő után útnak indultunk.

Az első vizesedés Ádámot érte a patakban, majd a hátizsákjában, ugyanis kiömlött az innivalója. Ez a mozzanat megakadályozta, hogy száraz pótzoknit húzzon, mivel abban éppen az ital tartózkodott. Zoknifacsarás után megcéloztuk a Bajdázó-tavat. Tó tavat követett, és Kristóf állandó kérdezősködése mellett – Mikor érünk a barlangba? – hamarosan a Bajdázóhoz értünk. Valami csoda folytán továbbra is szárazon tekentettük meg a közeli Petőfi-forrást és „elbajdázunk” a kőbányába is. Miután az összes valamire való kötőmböt meghódítottuk, valamint Ádám és Krisztián néhány ásványt tartalmazó sziklával nehezebb lett, Kristóf nagy öröme a barlang felé vettük az irányt.

Újabb patak állt utunkba, de szárazon megúsztuk, aztán irány a láthatatlan végű keskeny sziklahasadék. Bár túravezetőnk figyelmeztetésére mindenki hozott lámpát, először örültünk, ha az utat láttuk. Később meglepődve tapasztaltuk, hogy nem vagyunk egyedül: sok-sok lepke, majd néhány denevért vertünk fel téli álmából. Szerencsére mindegyik visszaaludt. Néhány csillogó telér is szemünkbe ötlött (Zoli túratársunk szerint foszforeszkáló penészgomba), végül megleltük a barlang végét. Miután mindenki mindent megszemlélt és lefotózott, elkalandoztunk az erdei játszótér felé. Itt túlestünk a különböző játékszerek kipróbálásán, némi fiúk közti bunyón, és néhány lepotyogáson.

Utunk egy rozszant fahídon át folytatódott, hiányzó és korhadt deszkákon kellett átlépkedni. Szerencsére a híd kibírt mindnyájunkat, így nekiindulhattunk a meredek hegynek. Odafönt kiszuszogtuk magunkat, majd választhattunk a sárdagasztás és az erdei bozótban törtetés között. Mivel Zoli haladt elől, és a bozót nagyját ledőzerolta, őt követtük. Egy tisztáson ebédszünetet tartottunk, majd Melinda túratársunk szemétygyűjtő akciót hirdetett, így további utunkon társunkul szegődött egy csomó műanyag palack, nejlon- és egyéb csomagolóanyag, konzerves doboz és egy méretes lökhárítódarab is.

Innen kicsit gyorsabba kellett fogni a tempót, ugyanis igen szűkre szabták az átszállást a Királyréti kisvasútra, és még jegyet is kellett venni. Szerencsére 13 fős „kis” csapatunk elég nagy feltűnést keltett ahhoz, hogy ne maradjunk le a kisvonatról. Először is minden gyermekünk azonnal föl akart szállni (jegy nélkül). Aztán sürgősen le kellett fotózni a kocsit fűtő kályhát a csapat ifjaival (kb. 20 utason keresztül). Végül mind az öt fiunk a peronon akart nézelődni. A felnőtteknek legálább azt sikerült elérniük, hogy ezzel várják meg az indulást, addig ugyanis mindenki más is ott szállt be a kocsiba. Ezután 3-4 fiú felváltva + 2 felnőtt a peronon utazta végig a távot, de ezt nem bántuk meg: csodás

Alvó denevér

Erőtől duzzadó fiaink egy rozsdás autózülés-rugózatot is magukkal akartak cipelni, de ezzel már igen nehezen boldogultunk volna, így odahagytuk. A legnagyobb rendetlenséget a múltkori szélvihar hagyta maga után, egy szakaszon letört és kifacsart fákon kellett átvergődnünk. Itt nagyjából be is fejeződött a szemétygyűjtés, mivel elég hosszán a dagonya szegődött útítársul, és örültünk, ha nem a nadrágunkon landolt. Szegény Ádámot még a sár is húzta, legalábbis a cipőjét le a lábáról. A nehéz haladást néhány mohos faág és csészegomba színesítette a partvonalról, cipőink és nadrágjaink pedig egyre egységesebb szürke színt mutattak.

Erdei utunk igen hatásosan ért véget: a járművek behajtásának megakadályozására a helyiek tankcsapdát állítottak az erdő szélén: markolóval egy méter mély gödrot ástak, és mögé halmozták a kiásott földet. Az árkot az eső megtöltötte vízzel, a baj csak az volt, hogy a mögé emelt gáttól az árok nem volt látható az erdő irányából. Szerencsére túravezetőnk és Zoli korábban bejárták a terepet, így előre leállították fiaink rohamát a gátra, megakadályozva a vízbe pottyánást. A vad csata a réten vette kezdetét néhány szénabála meghódításával, hogy aztán lelökéssel és eséssel végeződjön. Szerencsére a sebesülések csak karcolások voltak. Melinda és Zoli egy komplett szemétepre lett figyelmes az erdő határában, de ezt a mennyiséget már följárlottuk a legközelebbi égetőműnek.

Innettől a Nógrádi vár tornya mutatta az irányt. Laci, Krisztián és Kristóf már a közeli várostromra edzett útközben, újabb patakokat úsztunk meg szárazon, és már csak a vasúton, a temetőn és egy vízesárkon kellett átkelnünk. Egy szemetes konténernél megszabadultunk erdei gyűjtőakciónk 3 szatyornyira duzzadt hulladékától, valamint a fegyverre vált túrabotoktól, így megisztulva indultunk várat hódítani.

Hangulatos pincesor kísért utunkon, majd a vár alatt a Honfoglalás – emlékműnél szuszogtuk ki magunkat. Edit túratársunk meg is jegyezte, hogy aki ilyen meredeken fölmászik várat hódítani, az meg is érdemli, hogy elfoglalja. Mi is ezt tettük, bár igen elkéstünk vele. A vár leghatékonyabb „támadója” fölülről jött egy löportoronyba csapó villám képében. Nem is maradt a várból szinte semmi a külső falakon kívül. A belső vár néhány épületromja, egy helyreállított északnyugati bástya és egy keleti rondella kivételével szép egyenetlen zöld füves terep található a váruddvaron. A felnöttek a bástyáról gyönyörködtek a pazar alkonyi kilátásban, fiaink természetesen várfoglalást hajtottak végre az udvaron. Néhány más látogató repülőgépmoделlek reptetésével szórakoztatta a nagyérdeműt, majd megtekintettük a rondellát, és a falába helyezett márványtáblát, melynek az a nevezetessége, hogy még senki nem talált olyan fényviszonyokat és tartózkodási helyet, ahonnan a tábla teljes szövege olvasható lenne. Mi négy irányból ötven próbálkoztunk, a részletek egyeztetése még eltart egy darabig. (segítséget elfogadunk!) Fiaink ilyen hívságokkal már még sem próbálkoztak, ők inkább a rondellából szemlélték a Cserhát lankáit.

Mivel a sárdagasztás sok időnket elvette, ezért egy vonattal későbbre tettük a hazaindulást. Ezalatt meglátogattuk a vár alatti egyszerű éttermet, és áldoztunk a kulináris élvezeteknek is. Míg az ételeket kihozták, bással (játék két dobókockával) töltöttük időnket. Melinda hamburgerrel jutalmazta a szemétygyűjtő brigád leghősiebb tagjait: Krisztiánt és Ádámot. Berci levele olyan forróra sikeredett, hogy Melindával ketten hűtötték, Laci a cigánypecsényéjén pedig hárman osztoztunk a csipőssége és a nagy adag miatt. Zoli halvával tetézte az élvezeteket. Evés – ivás – mulatás (és fizetés) után az állomás felé vettük utunkat. Itt természetesen le kellett mozogni a lakoma kalóriáit, így stílusosan „ki a törökkel” játékot űztünk – ha már a törököt nem lehetett, mert elmenekült innen vagy 350 éve – majd „elvezettük zsebkendőnket” egészen a vonatra szállásig.

Vicinálisunk lassan dőcögött Vác felé, de az átszállás után a villanymozdony is ugyanilyen tempóban haladt. A Nyugati előtt az összes arra tartó vonat lekörözött bennünket, de fél 9 után csak-csak beértünk a pályaudvarra. Ezután már csak egy működésképtelen BKV-jegyautomata és a „segítségünkre” siető alkalmazott forralta fel a csapat agyvizét. Mivel az alkalmazott sem jegyet nem adott, sem a bedobott pénzt vissza, így jegy nélkül távoztunk haza. Igen sokszínűre és kalandosra sikeredett túránk ezzel véget ért.

Résztevők: Dankaháziné Csima Melinda, Dankaházi Bertalan, Hegedűsné Irénke, Hegedűs Krisztián, Kutseráné Edit, Kutsera Imre, Kutsera Kristóf, Magyar Zoltán, Majer Zsuzsanna, Nasr Ayad Ádám, Szabóné Ildikó, Szabó László, Szabó Laci.

Májer Zsuzsanna, MKE

Törökország 2004.

II. rész

Utazásom első részét a „nimfák kerülgetésével” zártam, de ez a „kerülgetés” megérte a fáradságot, mivel igen jól aludtam azon az éjjel!

Az ötödik nap sok utazással telt. Átkeltünk Közép-Anatólia kietlen vidékén, s a szikla sivatag egyhangú látványa után érkezünk meg Konyába, a rumi szeldzsukok egykori fővárosába. Konya legfőbb nevezetessége az Alaeddin-dzsámi, melyet a legnagyobb szeldzsuk szultán, I. Alaeddin építtetett 1220-ban. A dzsámi megtekintése után a Mevlána múzeumot kerestük fel. Celaleddin Rumi, azaz Mevlána alapította a „kerengő” dervis rendet, nem elhanyagolható, hogy Őt, és az általa alkotott lelki egység és egyetemes szeretet filozófiáját az iszlám világ egyik legnagyobb misztikusának tartják. Mavlána 1273-ban hunyt el, s a múzeumban található Ő és családja síremléke.

A múzeumban található egy eredeti dervis szálláshely (tekke), Mevlána síremléke, emléktárgyai és a dervisek életét bemutató tárlat. Szabadprogram keretén belül körbe jártam az óvárost, remek régiségeket találtam a bazár eldugott boltjaiban.

Folytatva utunkat a sivatagban, pihenőt tartottunk a Sultanhaniban lévő karavánszerájnál. A karavánszeráj 1226-1229 között épült Alaeddin Keykubad szultán részére. Az épületegyüttes udvarát számos különböző komfortos helyiség vette körül: az utazás rendelkezésére álltak istállók, mecset, gőzfürdő és volt szállás lehetőség is, az árukat pedig egy fedett csarnokban lehetett biztonságban tárolni.

A müezzin esti imára hívó hangjai mellett hagytuk el Sultanhanit, s vettük az irányt Kappadókia felé. A késő esti órákban érkezünk meg Ürgüphe, szálláshelyünkre. A vacsora elfogyasztása után a fáradtak aludni, a szórakozni vágyók pedig a „török” estre vették az irányt. A „török esten” volt minden, ami szem-szájnak ingere. Kerengő dervisek, hastáncosok, s részeg német turisták, akik félmeztelen, illetlenül fehér testüket mutogatták hastánc gyanánt. Az átszellemült hölgyek, pedig holmi pénzüsszeget dugdostak a nadrágyukba...

A hatodik nap teljes egészében Kappadókia megismerését eredményezte. Kappadókia felszíne kb. harminc millió évvel ezelőtt alakult ki, amikor a kitörő Erciyes és Hasan vulkánok hamuval terítették be a vidéket. A megkeménye-

Kappadókiai „tündérkémények”

dett anyagból egy könnyen erodáló anyag, a tufa keletkezett, melyre helyenként kemény vulkáni kőzet réteg rakódott. Idővel, ahogy a tufa lekopott, különféle alakzatok formálódtak ki. Például a kúpsüveges tündérkémények, amelyek inkább a férfiak nemi szervéhez hasonlítanak, mint „tündérkéményre”. Bár az is előfordulhat, hogy ezen a vidéken a nemi szervet „tündérkéménynek” nevezik.

Első utunk a Göreme Szabadtéri Múzeumba vezetett, ahol a számos sziklába vájt kolostor és kápolna közül először a Kizlari kolostort tekintettük meg. Majd következett a legszebb templom

a Tokali templom, a Sötét templom és a Barbara templom. Ez utóbbiban Szent György és Szent Tivadar alakjai vannak megfestve a falakon. A múzeum területén harminc templom található, melyeket a puha tufába vájtak. Sok templomban csodálatos bizánci freskók láthatók, melyek az Ó- és Újszövetségből vett jeleneteket ábrázolnak, elsősorban Krisztus életét és a szentek cselekedeteit mutatják be. A török kormány felismerve a völgy óriási kultúrtörténeti jelentőségét, a templomokat restaurálták. E templomok az UNESCO a világörökség részének nyilvánította.

A templomok és a völgy bejárása után meglátogattunk egy szőnyegkészítő manufaktúrát, ahol a kézi csomózású szőnyegek készítenek.

Az ízletes ebéd után Derinkuyu földalatti városát tekintettük meg, ahol veszély esetén akár húszezer ember is menedéket találhatott. E vidéken 36 ilyen földalatti város található. Derinkuyu nyolcszintes komplexuma 60 méter mélyen található a föld alatt. A szinteket hatalmas malomkövekkel zárták el egymástól. A felsőbb szinteken található az istálló, préház, mélyebben találhatók a lakónegyedek, a konyhák, a templom. A szinteket szellőző aknáknál kötötték össze a felszínnel, melyek ma is működnek. Zelve környékén megtekintettük a „tündérmémenyeket”, majd egy ékszer manufaktúrát és visszatértünk Ürgüphe.

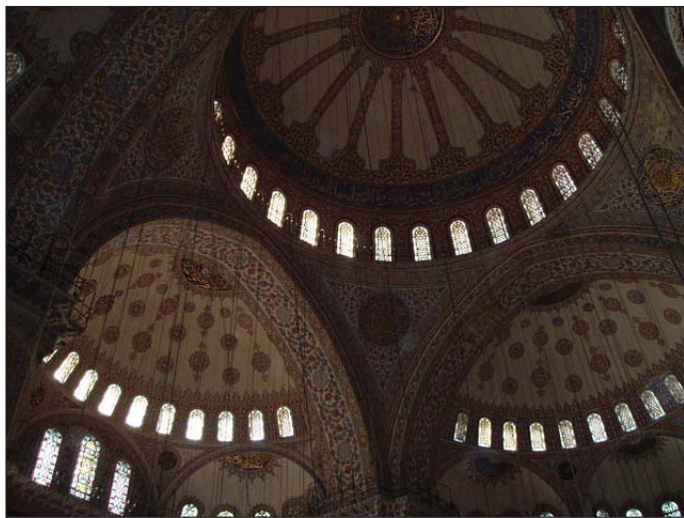
A hetedik napon Ankarába autóbuzsoztunk, ahol a fő program az Anatóliai Kultúrák Múzeumának megtekintése volt. A múzeum, 1997-ben megkapta az európai „Év Múzeuma” címet. A tárlatok kronológiai sorrendben vannak rendezve. Urartui – frígiai – hettita – asszír – kora bronzkor – kőrézkor és neolitikum – paleolitikum – klasszikus korszak. A közel fél napos múzeumlátogatás után úgy éreztem, hogy még kevesebbet tudok a hettita és asszír történelemlről, mint eddig, pedig készültem...

A múzeum fő nevezetessége Midász király sírjában talált, összecsukható fa asztal, amely a frígiai mesteremberek remek munkája. De az itt látható hettita cserépedények és kőfaragványok is méltán vívták ki elismerésünket. A múzeumkertjében görög és római korból származó emlékek voltak láthatóak.

Ankarát elhagyva, autópályán közelítettünk Isztanbulba, ahová kora este meg is érkezünk. Meg kell vallanom, rossz szájjal fogasztottuk el az „európai” szintű és mennyiségű vacsoránkat! Egzotikus vállalkozás volt a Ramadan idején lévő Isztanbul esti sétája is, ahol többen elvesztek, majd megkerültek, hogy újra elveszhessenek!

A nyolcadik nap a városé volt, elsőként is a Hippodroné, ahol megtekintettük a bizánci birodalomból összehordott oszlopokat, úgy, mint a Luxorból származó obeliszket, Delphoi jós-dából való kígyós oszlop és Bíborban született Constantin oszlopát.

A Kék Mecset, valódi nevén Sultamahmet hat minaretos tornyai már-már szentségtörést sejtetnek Mekkával szemben, de az oszmán hanyatló korszakában, 1609-1616 között épült dzsámi maga nemében egyedülálló. Leginkább a varázslatos kupolák és félkupolák belsején a festett díszítés, a lebegő arabeszk mintája fogott meg. A dzsámiba 250 ablak engedi be a fényt, s mikor a nap besüt az ablakokon, a megvilágított izniki csempékkel díszített falak azt a képzetet keltik,

Sultanahmet kupolája

mind, ha vibrálna a dzsámi belső tere. A Sultanahmet megtekintése után átsétáltunk a Topkapi palotába, amelyet nem sokkal Konstantinápoly meghódítása után, 1459-1465 között II. Mehmed építtetett. A Topkapi palotának négy udvara van, amely gyakorlatilag a nomád oszmánok régi táborhelyeinek kőből kialakított változata. A palota a szultánok lakhelye és a kormányzás székhelye volt. Leginkább érdeklődést kiváltó épületek a palotában az un. Divan, amely teremben gyűltek össze a birodalmi tanács vezírei. A Kincstárban az oszmán birodalom legszebb ékszerei találhatóak, míg a „Szent köpönyeg” teremben az iszlám legszentebb ereklyéit csodálhattam meg. Ezen szent ereklyék I. (Kegyetlen) Selim szultán hódításai után kerültek Isztanbulba.

A „trónoló Krisztus” az Aja Sophia-ban

A legszentebb ereklye az egyszerű fekete anyagból készült, világos krémszínű csíkozású köpönyeg, amit egykor Mohamed próféta viselt. Az ereklye egy ezüst ráccsal kerített szobában található, amely csak a rács mögül látogatható. A köpönyeg mellett éjjel-nappal szent emberek olvasnak fel a Koránból. A köpönyeget tároló ládika előtt a próféta két kardja található.

Az előszobában, egy üvegtárolóban Mohamed szakállából néhány szál, egy fog, egy általa írt levél, saruja és lábnymata található. Más szobákban az egymást követő szultánok Kábához küldött díszes lakatjai és kulcsai vannak kiállítva, egy másik helyen a legkiválóbb oszmán uralkodók képeit tekinthettem meg.

A Háremet csak kívülről láthattam, így kihaltan csak, mint építészeti emlék maradt meg számomra. A palota negyedik udvarából fenséges a panoráma az Aranyzarv-öbölre és a Boszporuszra.

A Topkapi palotát elhagyva utunk az Aja Sophia székesegyházba vezetett, amely a keleti kereszténység legnagyobb és legrégebb emléke. Megrázó élmény volt a székesegyházba lépve, a híveket imára hívó müezzin hangja fogadott. Hirtelen átfutott az agyamon vajon mit élhettek át azok a

Aja Sophia belső

keresztények, akik Konstantinápoly eleste után hallhatták először a müezzin hangját...

A „Szent Bölcsesség Temploma” a világ legszebb építészeti emlékei közé tartozik. Az 1400 éves templom a bizánci főváros kifinomult emlékeként maradt az utókorra. A hatalmas templomot két régebbi templom fölé építették, Justinianus császár 537-ben szentelte fel. 1453-ban, miután az oszmánok elfoglalták a várost, a templomot dzsámivá alakították át, a sírok, szökőkutak, pavilonok ebből az időszakból valók. A templomot a gyakori

földmozgások miatt többször megerősítették támfalakkal. Az Aja Sophiát a mennyország földi képmásának tervezték, és a látogató úgy is érzi magát, mintha a Paradicsomban lenne...

A fennmaradt bizánci mozaikok közül az első a Birodalmi Kapu fölött látható. Ma ez a templom nyilvános bejárata, míg régen csak a császár és környezete haladhatott át rajta. A mozaikon a „trónoló Krisztus” látható, mellette valószínűleg VI. Bölcs Leó térdel. A földszint legszembetűnőbb vonásai a főhajóban láthatóak, amiket a város 1453. május. 29-i elfoglalása után az oszmán szultánok építettek hozzá. Az Aja Sophiát már június 1-jén dzsámivá alakította át II. Mehmed. A minbar mellett található a mintás márványos koronázási tér, a bizánci császárok trónjának vagy omfalosának (a világ köldöke) feltételezett helye.

A templom északnyugati és nyugati sarkaiban két márványurna van, valószínűleg a hellenisztikus vagy kora bizánci korból. Az egyik urna mögötti téglalap alakú oszlop „Csodatévő Szent György oszlopa”, amely állítólag gyógyító erővel hat. A „Katonák csarnokába” belépve forduljunk hátra, mert itt található a templom egyik legszebb mozaikja. A mozaikon Szűz Mária Justinianussal és Constantinnussal látható.

Rodostó, Rákóczi ház

Az apszis két másik mozaikja „Gábel és Mihály arkangyalt” ábrázolja. A templom kupolája a Koránból származó szövegekkel van díszítve. Egykor arany mozaikok, díszítette kupoláról lehulló arany lapocskák csilingelése ismerős hang lehetett az idelátogatóknak. A tartóoszlopokon nyolc Kalligrafikus korong található. A fárasztó, de kultúrélményekben gazdag nap után pihenőre tértünk.

A török állami ünnep miatt zárva tartó bazárt másnap kinyitattuk, és a pénzköltésre szakosodott útitársaim, elköltötték utolsó dollárjaikat.

Törökországi utunk utolsó napján ellátogattunk a Rodostóban található Rákóczi házhoz, s annak megtekintése, majd a Himnusz eléneklése után irányunkat Bulgária felé vettük. A határátlépés procedúráját újra élve az estét már Szófiában töltöttük. A tizedik napunk csak utazással telt és kora este érkeztünk meg Budapestre.

Az úttal kapcsolatban több megállapítást is tehetek. Aki a hellenisztikus kor emlékeire kíváncsi, az ne Görögországot keresse fel, hanem ide kell eljönnie. A történelmi szembenállásunk ellenére a török-magyar barátság példaadó lehetne, mondjuk a magyar-szlovák, vagy magyar-román viszonyt illetően. Aki szereti a szép tájakat, a kultúrtörténeti emlékeket és a jó étkeket, az keresse fel nyugodt szívvel ezt az országot. Törökország nem a Nagy Bazárnál kezdődik, s nem is ott ér véget...

Kárpát Egyesület, Eger (Köves Gyula elnök)

A közgyűlésre járás az egri tagszervezetünkénél sem népszerű cselekedet, ennek ellenére a regisztrált (értsd tagdíjfizető) tagjaink 36,8%-a volt kíváncsi az elmúlt év beszámolójára, az idei feladataira. E fogalmazás talán túl bulváros jellegű, hiszen figyelembe véve a tagság lakbely szerinti összetételét érthető, hogy a más városokban lakó-dolgozó társaink akarva sem tudtak volna a csütörtök délután öt órára meghirdetett közgyűlésre bejönni. Az értékes szabadság pedig a meghirdetett túrákra és egyéb közös feladatokra való.

Részlet Köves Gyula elnöki beszámolójából:

»2006-ben összesen 26 hétvégi túrát vezetünk, melyeken mind a részvételi arány, mind pedig az életkori összetétel változó volt.

A legnépszerűbbek a bükki egynaposak voltak, a többnapos kitekintések (Papp Zsolt kéktúrázás, Pásztori Zsolt barlangtúrái) kevesebb turistát vonzottak. Másik újításunk a Bakos Csaba vezette kerékpáros kincskeresés kissé zártkörűnek tűnt, de figyelembe véve, hogy a túrázás ezen fajtája egyre népszerűbb, megérte próbálkozni.

Kétszer volt túrázással egybekötött szabadtéri szabad rendezvényünk, mely jól szolgálta csapatépítő törekvésünket.

Két legtöbb embert megmozdító rendezvényünk immár hagyományosan a szeptemberi „Eger Csillaga” című teljesítménytúránk 104 résztvevővel, valamint a Mikulás-várás, ahol mintegy 120-an vettek részt.

Az év során több „külsős” csoportot kísérhettünk el határainkon kívüli helyekre (Kárpátalja, Felvidék, Erdély). Mindezek mellett 2006-ben is volt táborunk a Magas Tátrában és hagyományteremtő módon a Máramarosi havasokban.

Tevékenységeink megfelelő színvonalú műveléséhez elengedhetetlen a jó kapcsolatrendszer kialakítása. Jó együttműködésekről számolhatunk be a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságával, Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatával, az Egererdő Rt-vel. A civil szervezetek közül a Természetbarát Szövetséggel és az egri Alpin Klubbal való együttműködést emelhetjük ki.

Határon kívüli kapcsolataink is jelentősek. Több éves múltra tekint vissza Erdélyi és Tátrai együttműködésünk és nagyon jól működik a 2005-ben kiépített kapcsolatunk a kárpátaljai testvérszervezetünkkel.

2006-ben is voltak kimondottan környezetvédelmi programjaink. Ilyen például a Bükki Nemzeti Park megrendezésében sorra kerülő szemétszedő akció, melyben évről-évre részt veszünk. Tavasszal részt vettünk a vándorló békák szaporodásának elősegítésében.

A Berva-völgyi odútelepen (130 odúból áll) vállalt munkánk (regisztráció, odútisztítás) sajnos nem működött, nem maradt rá időnk. Reméljük a madarak nem haragudtak meg teljesen, a téli ellátásukkal próbáltunk valamit kompenzálni.

Ezen programjainkba igyekszünk minél több iskolás korú gyermeket bevonni.

Természetvédelmi Őrszolgálatot működtetünk, mely szintén a Bükki Nemzeti Park irányításával végzi munkáját, meg kell jegyezni, hogy ebben az évben teljesen magára hagyottan.

Az év során két menedékházunknál (Guba és Peskő) végeztünk munkát, mindkét esetben az Egererdő Rt.-vel közös projektként.

Kiadásra került 2006-os programfüzetünk, mely ajánlatainkat tartalmazta. A kinyomtatott 600 pld. gyors elfogyása jelzi a meglévő igényt. Nagy Péternek köszönhetően idén is készítettünk naptárat az elmúlt év legemlékezetesebb pillanatait megörökítve. Rendszeresen megjelent hírlevelünk, melyből tagjaink tájékozódhattak az egyesület körül történetekről. Honlapunkon – Bakos Csabának köszönhetően - igyekeztünk minden közérdekű információt az érdeklődők részére elérhetővé tenni. Jól működött a klubunk is, ahol a Heves Megyei Rendőrkapitányságnak köszönhetően találkozhatunk havi rendszerességgel.«

Bóta Attila kiegészítette az elnöki beszámolót azzal, hogy a felnőtt és ifjúsági csapataink részt vettek az Országos túrabajnokságban. A felnőttek az „A” kategóriában III. helyezést értek el, míg a fiatalok megnyerték a „B” kategóriás versenyt.

Garamszegi István megjegyezte, hogy a Berva-völgyi odútelep gondozása nem szenvedett csorbát, hiszen ő ezt folyamatosan végzi és a jövőben is vállalja. Viszont kívánatos lenne, ha az Őrök környékére telepített madárodúkat valaki átvállalná.

Kovács László fontosnak tartotta megjegyezni, hogy az Egyesületből többen – Bóta Attila, Nagy Péter, Lukács László, Kovács László – részt vettek az Északi Zöld turistaút bejárásában, munkálataiban.

A 2006. év közhasznúsági jelentés és a 2007. évi költségvetés közgyűlési elfogadását követően tisztújításra került sor. Az **Elnökség** a következő felállításban folytatja munkáját: elnök: **Köves Gyula**, alelnök: **Lukács László**, titkár: **Benkó Zsolt**, tagok: **Bónusz György**, **Hábel Gyula**, **Bóta Attila**, **Bakos Csaba**. A **Felügyelő bizottság** felállása pedig, elnök: **Dr. Kovács Péter**, segítői: **Montvai László** és **Vitai Attila**.

A pozíciójában megerősített Köves Gyula elnök ismertette az Egyesület 2007. év jelentősebb túraterveit, várható társadalmi feladatait. Ezen utóbbihoz **önkéntes felajánlás** érkezett **Kakuk Lászlótól**, miszerint barátait is bevonva a **Peskő ház** külső munkálataiba (festés, csatornázás, tereprendezés) aktívan részt vállal, továbbá **Szamos György** a **Guba ház** befejezésében segítkezne.

Beszámolóm elején százalékot említettem, befejezésként ismét számokat közlök. A jól előkészített és lebonyolított közgyűlés 18 óra 37 perckor zárt. Tehát mindösszesen 1 óra 37 percig tartott. A közmondás szerint tudjuk, a sok beszédnek sok az alja. A szócséplés az egrieknek nem erőssége. A KEE jó eredményei alapján állítom, e számadat magáért beszél, kommentár nem szükséges.

Nagy Péter

Pestkörnyéki Kárpát Egyesület (Vámos László elnök)

Az elkészült túraprogramunkban változások történtek, melyekről bővebben a honlapon lehet tájékozódni. Az idén is szervezünk **Kárpát-koszorú túrát**, méghozzá változatos, kevéssé járt vidéken, az erdélyi és partiumi barátainkkal. Ez egy alternatív **Kárpát-koszorú** útvonal lesz, a szerkezetileg és földtanilag is a **Déli-Kárpátokhoz** tartozó **Bánsági-begyvidéken**, az **Al-Dunától** a **Csernai-bavasokig**. A túra kiindulópontja: a Csernai-havasokat a Szemenik-hegységgel összekötő **Porta Orientalis** hágó, a Temes és a Cserna vízválasztója. A hágóból a Szemenik keleti gerincén, a **Gozna-kő (1447m)** érintésével a **Karas-szurdokba** megyünk. A szurdokon át **Krassóvárra** érünk, majd a **Gerlistye-szurdokban** folytatjuk az utunkat. Tovább, az **Aninai-begységen** keresztül érjük el a híres **Néra-szurdokot**. A szurdokban az **Ördög-tóig** megyünk, majd **Szenesfaluban (Carbunari)** fejezzük be a gyaloglást. Szenesfaluból alkalmi fuvarral **Ómoldovába** megyünk, ahol – ha minden jól megy – hajóra szállunk és a **Kazán-szoroson** át, lehajózzunk **Orsovára**. Ha nem jön össze a hajókázás, akkor autóbusszal utazunk. Tovább Orsováról **Herkulesfürdőre** vonatozunk, ahol kiáztatjuk megfáradt tagjainkat az egyik termálfürdőben. A Monarchia fénykorát idéző patinás fürdőhelyen egy búcsúest keretében elköszönünk erdélyi és partiumi barátainktól, majd másnap hazaindulunk.

Az indulás időpontja: **május 11, péntek reggel 9:45-kor, Traianus IC, Bp. Keleti-pu.**

A hazaérkezés időpontja: **május 20, vasárnap este 20:17-kor, szintén Traianus IC, Keleti-pu.** Jelentkezési határidő: **április 12.** Maximális létszám: 20 fő.

Az egyéb tudnivalókról – a résztvevők számára – a későbbiekben tájékoztató készül.

